

Με μουσική και τραγούδια που αφηγούνται τη φρίκη που έζησαν οι χιλιάδες Έλληνες Εβραίοι που έχασαν τη ζωή τους στα ναζιστικά στρατόπεδα συγκέντρωσης, θα τιμηθεί την **Κυριακή 28 Ιανουαρίου** η Εθνική Ημέρα Μνήμης Ελλήνων Εβραίων Μαρτύρων και Ηρώων του Ολοκαυτώματος.

Οι εκδηλώσεις θα ξεκινήσουν **το πρωί της 28ης Ιανουαρίου στο Μνημείο Ολοκαυτώματος** των Εβραίων της Θεσσαλονίκης, στην Πλατεία Ελευθερίας, με επιμνημόσυνη δέηση από τη χορωδία της Ισραηλιτικής Κοινότητας Θεσσαλονίκης και η Κρατική Ορχήστρα Θεσσαλονίκης, ενώ κεντρική ομιλία του υφυπουργού Εσωτερικών, αρμόδιου για θέματα Μακεδονίας - Θράκης Στάθης Κωνσταντινίδη και θα ολοκληρωθούν με κατάθεση στεφάνων στο μνημείο.

Το δεύτερο μέρος της Ημέρας Μνήμης θα πραγματοποιηθεί το απόγευμα, στην **Αίθουσα Τελετών του Αριστοτέλειου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης**. Την εκδήλωση διοργανώνει η Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας, η Ισραηλιτική Κοινότητα Θεσσαλονίκης και η Κρατική Ορχήστρα Θεσσαλονίκης, ενώ κεντρικός ομιλητής θα είναι ο Σεβασμιώτατος Αρχιεπίσκοπος Αμερικής, Υπέρτιμου και Έξαρχου Ωκεανών, Ατλαντικού τε και Ειρηνικού, Ελπιδοφόρος.

«Πριν την ομιλία θα **τιμηθεί ο κ. Ελπιδοφόρος** με τον τίτλο του Επιτίμου Μέλους της Κοινότητάς μας, καθώς επίσης και ο **Γιάννης Μπουτάρης**, ο οποίος έχει παίξει σπουδαίο ρόλο σε όλα αυτά τα οποία γίνονται σήμερα για το Μουσείο, για την αναγνώριση των Εβραίων και για το γεγονός ότι δημιούργησε ένα ρεύμα από Ισραηλινούς, οι οποίοι ήρθαν και συνεχίζουν να έρχονται στη Θεσσαλονίκη» δήλωσε σε συνέντευξη Τύπου ο πρόεδρος της Ισραηλιτικής Κοινότητας Θεσσαλονίκης και του Κεντρικού Ισραηλιτικού Συμβουλίου **Δαυίδ Σαλιέλ**.

Η εκδήλωση ξεκινά με «**Τα τραγούδια του Ολοκαυτώματος των Ελλήνων Εβραίων**», που είναι μέρος του Ερευνητικού Προγράμματος του Εβραϊκού Μουσείου Θεσσαλονίκης. Ως «κάπουλες που περιέχουν ένα σωρό πληροφορίες για το ιστορικό του διωγμού, τα γεγονότα, τα συναισθήματα των ανθρώπων, τους φόβους, τις ελπίδες και όλους τους μύχιους καημούς και σκέψεις τους» χαρακτήρισε τα συγκεκριμένα τραγούδια η υψίφωνος **Μαριάντζελα Χατζησταματίου**, η οποία έχει αφιερώσει ένα κομμάτι από τη ζωή της για τραγούδια τα οποία τραγουδούσαν οι Εβραίοι στο Άουσβιτς.

«Ένα από τα τραγούδια αυτά, απ' ό,τι καταλαβαίνουμε από τους στίχους, γράφτηκαν στο τρένο προς την Πολωνία και τα υπόλοιπα είναι τα τραγούδια που γράφτηκαν στο Άουσβιτς. Στο τέλος του προγράμματος παρουσιάζουμε το "Adio kerida", που πλέον είναι το πιο δημοφιλές και αγαπημένο τραγούδι σε σχέση με το Ολοκαύτωμα, καθώς και ένα τραγούδι που έγραψε ο επιζών Μοσέ Αελιόν για την αδερφή του που δολοφονήθηκε στο Άουσβιτς» σημείωσε η κ. Χατζησταματίου.

«Θα έλεγα ότι ήταν ένα μέσο έκφρασης, όπως κρατάμε ημερολόγιο και γράφουμε αυτά που σκεφτόμαστε, αυτά που φοβόμαστε και ελπίζουμε, αλλά το γεγονός ότι τραγουδούσαν -έστω και μεταξύ τους- και έγραφαν τραγούδια μέσα στις πιο άθλιες και απάνθρωπες συνθήκες, θεωρώ ότι ήταν και ένα μέσο αντίστασης» πρόσθεσε η κ. Χατζησταματίου. Τόνισε ακόμα ότι η πλειοψηφία των τραγουδιών είναι στα ελληνικά, γεγονός που χαρακτήρισε πάρα πολύ σημαντικό. «Από τις μαρτυρίες μαθαίνουμε ότι όσο είναι στην Ελλάδα οι Σεφαραδίτες μιλούν μεταξύ τους ισπανοεβραϊκά αλλά στο Άουσβιτς, σε απάνθρωπες συνθήκες εγκλεισμού, η έκφραση είναι πλέον στα ελληνικά, γιατί η ελληνική γλώσσα είναι ο σύνδεσμος με την πατρίδα που νοσταλγούν» συμπλήρωσε.

«Την ελληνική μου τη σημαία, Θεέ μου πώς την αγαπώ, την πατρίδα μου στους ξένους Θεέ μου δεν τη δίνω εγώ, προτιμώ να σκοτωθώ» είναι κάποιοι από τους στίχους στους οποίους αναφέρθηκε η υψίφωνος, όταν -σύμφωνα με πηγή, ο Γερμανός πρόσταξε: «Τραγούδα Έλληνα, τραγούδα». «Θεωρώ ότι ο ακροατής παρακολουθώντας τους στίχους που είναι στα ελληνικά, θα μπορέσει να έρθει λίγο πιο κοντά στα συναισθήματα και στην ψυχολογία αυτών των ανθρώπων» κατέληξε.

Το ξεχασμένο κονσέρτο σε πρώτη εκτέλεση από την ΚΟΘ

Με κεντρικό έργο το τέταρτο κονσέρτο για πιάνο του Αντόν Ρουμπινστάιν, θα ολοκληρωθεί η εκδήλωση με τη Συναυλία της Κρατικής Ορχήστρας Θεσσαλονίκης, η οποία παραδοσιακά πλαισιώνει τις εκδηλώσεις της Εθνικής Ημέρας Μνήμης. Σολίστ στη συγκεκριμένη συναυλία θα είναι ο πολυβραβευμένος Καναδοϊσραηλινός πιανίστας Ilya Polataev, ενώ τη Διεύθυνση της Ορχήστρας θα έχει ο Μιχάλης Οικονόμου και θα συμμετέχει η Μικτή Χορωδία Θεσσαλονίκης, σε διδασκαλία **Μαίρης Κωνσταντινίδου**.

«Το 4ο κονσέρτο για πιάνο του Αντόν Ρουμπινστάιν ήταν ένα από τα κεντρικά έργα ρεπερτορίου των πιανιστών, παιζόταν όσο συχνά παίζεται το κονσέρτο του Σοπέν ή του Τσαϊκόφσκι, το γνώριζαν οι περισσότεροι πιανίστες και το έπαιζαν στις αίθουσες συναυλιών μέχρι και την απαγόρευσή του, στο πλαίσιο των μέτρων εναντίον των Εβραίων, που προηγήθηκαν του Β' Παγκοσμίου Πολέμου» τόνισε ο Καλλιτεχνικός Διευθυντής της ΚΟΘ **Σίμος Παπάνας**.

Έκτοτε, όπως υπογράμμισε, ξεχάστηκε από το ρεπερτόριο και δεν παίζεται συχνά. «Αυτό είναι μία από τις πολλές ενδείξεις ότι οι πληγές από τότε, παρόλο που έχουν περάσει τόσα χρόνια, δεν έχουν επουλωθεί. Ακόμα υπάρχει δουλειά να γίνει και ακόμα πρέπει να πρέπει να δούμε σε βάθος τι έχει χαθεί και να το ανακτήσουμε. Από αυτήν την άποψη θεωρούμε ότι είναι πολύ σημαντικό το ότι για πρώτη φορά παίζεται αυτό το κονσέρτο, σε πρώτη πανελλήνια εκτέλεση» κατέληξε ο κ. Παπάνας.

Τη συναυλία ανοίγει το «Νυχτερινό για έγχορδα και άρπα» του Άρνολντ Σένπεργκ, ενός Εβραίου συνθέτη της Βιέννης, ο οποίος κατέφυγε στην Αμερική και σώθηκε. «Είναι ένα μικρό, τρυφερό καταλυκτικό έργο, το χρησιμοποιούμε αντί προσευχής για τα θύματα και έτσι ξεκινάμε τη βραδιά» ανέφερε ο Καλλιτεχνικός Διευθυντής της ΚΟΘ.

Ακολουθεί το σημαντικό κονσέρτο του Ρουμπινστάιν και η συναυλία ολοκληρώνεται με το χορικό των Εβραίων σκλάβων «Va, pensiero», από την όπερα «Nabucco» (Ναβουχοδονόσωρ) του Τζουζέπε Βέρντι, που είναι συμβολικό για όλες τις ταλαιπωρίες που έχει περάσει οι Εβραίοι στους αιώνες της ιστορίας τους.

Πηγή: [EPT NEWS, 25.01.2024](https://www.eptnews.com/2024/01/25/25-01-2024)